

*Горбачова Анастасія Олегівна,
студентка, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: **Калуга Володимир Федорович,**
доктор філософських наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

КЛІМАТИЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ БОРОТЬБИ ЗІ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ

Кліматична дипломатія є важливим напрямом сучасної міжнародної політики, спрямованим на координацію зусиль держав у боротьбі зі змінами клімату. В умовах глобального потепління, зростання рівня світового океану, екстремальних погодних явищ та деградації екосистем міжнародна спільнота змушена шукати ефективні механізми співпраці. Відтак, кліматична дипломатія виконує ключову роль у формуванні глобальної екологічної політики, розробці правових норм та стимулюванні технологічних інновацій для зменшення негативного впливу людської діяльності на довкілля.

Основним завданням кліматичної дипломатії є забезпечення міжнародного діалогу для вироблення спільних рішень у сфері скорочення викидів парникових газів, збереження природних ресурсів та адаптації до змін клімату. Важливим елементом цього процесу є укладання міжнародних угод, які визначають зобов'язання держав щодо екологічної безпеки. Одним із ключових документів є Паризька угода 2015 року, яка зобов'язує країни докладати зусиль для утримання глобального потепління на рівні не більше 2°C порівняно з доіндустріальним періодом. Ця угода стала основою для перегляду національних стратегій зі скорочення викидів та запровадження механізмів контролю за виконанням зобов'язань. До інших важливих угод належать Кіотський протокол 1997 року, який визначав конкретні квоти на викиди для розвинених країн, а також Глазго-Пакт 2021 року, що передбачає регулярний перегляд кліматичних зобов'язань держав.

Важливу роль у кліматичній дипломатії відіграють міжнародні організації, серед яких ООН, Європейський Союз, Група двадцяти (G20) та міжнародні фінансові інституції, зокрема Світовий банк і Фонд «Зелений клімат». Вони надають фінансову допомогу країнам, що розвиваються, підтримують екологічні ініціативи та сприяють обміну технологіями. Наприклад, Європейський Союз активно просуває політику «Зеленого курсу», яка передбачає досягнення вуглецевої нейтральності до 2050 року, скорочення використання викопного палива та розвиток відновлюваної енергетики.

Кліматична дипломатія також є важливим фактором у міжнародних відносинах, адже кліматичні питання часто перетинаються з енергетичною безпекою, торговими відносинами та геополітичними інтересами держав.

Наприклад, перехід розвинених країн на екологічно чисті технології змінює баланс сил на енергетичних ринках, що впливає на економіки країн-експортерів нафти та газу. Водночас запровадження механізмів вуглецевого регулювання, таких як вуглецевий податок ЄС, створює нові виклики для міжнародної торгівлі, змушуючи країни адаптувати свою економіку до вимог екологічної відповідальності.

Попри значні зусилля, кліматична дипломатія стикається з численними викликами. Одним із головних є розбіжності між розвиненими та країнами, що розвиваються, у підходах до екологічної політики. Багато країн, що розвиваються, потребують фінансової підтримки для реалізації заходів з адаптації до кліматичних змін і вимагають справедливого розподілу відповідальності між державами. Водночас певні країни, зокрема великі індустріальні економіки, такі як Китай, США та Індія, нерідко відстоюють національні інтереси, що ускладнює досягнення глобальних домовленостей.

Кліматична дипломатія є одним із найважливіших механізмів у боротьбі зі змінами клімату, оскільки саме через міжнародну співпрацю можливо забезпечити ефективну реалізацію екологічної політики, залучити фінансування для «зелених» проектів та стимулювати розвиток новітніх технологій. Вона продовжує розвиватися, пристосовуючись до нових викликів, і відіграє ключову роль у формуванні майбутнього світового порядку, орієнтованого на сталий розвиток та екологічну безпеку.

Література:

1. United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2023). Paris Agreement. URL: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>
2. World Bank. (2023). Climate Change and Development: Overview. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/climatechange>
3. European Commission. (2023). European Green Deal: Striving to be the first climate-neutral continent. URL: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/european-green-deal_en

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.